

PROJEKT „IGROM DO SREĆE“

Igru su istraživali različiti autori, kao što su Freud, Piaget, Vygotsky, Bruner, Ellis, Winnicott, Bateson, izdvajajući glavne karakteristike igre: korisna je za prorađu traumatskih događaja, konsolidira spoznaju i potiče vještinu razvoja jezika, promovira kreativnost, pruža optimalnu stimulaciju dopuštajući uzbuđenje i opuštanje, osnažuj razvoj sposobnosti testiranja stvarnosti. Djeca koja se mnogo igraju maštajući, imaju mogućnost razumjeti bolje razliku između realiteta i mašte. Erickson smatra igru najboljom i najprirodnijom metodom samoizlječenja u djetinjstvu. Igrajući se djeca ponovno proživljavaju situacije iz stvarnosti, često kroz simboliku, a iskazujući slobodno svoje osjećaje u igri stječu osjećaj nadvladavanja situacije. Mogu slobodno iskazati agresiju bez posljedica te se tako oslobađaju anksioznosti i postižu unutarnju ravnotežu pa mogu u stvarnosti ponovno prolaziti i neke teže situacije. Poticati ćemo dijete na razumijevanje značaja igre u oslobađanju straha od neuspjeha. Podržavat ćemo djecu da u igri prožive nelagodna iskustva te osmisle drugačiji završetak, odnosno promijeniti značenje proživljenom događaju. U igri je dijete glavno, a greške nemaju nikakve posljedice. Igra je sama sebi nagrada, ona započinje i završava vođena intrinzičnim impulsima. Radom na projektu omogućit ćemo djetetu da prakticira sposobnosti i uloge važne za preživljavanje. Dijete aktivno sudjeluje u igri, a možemo utvrditi različite tipove uključenosti u igru. Pratit ćemo stupanj uključenosti djece u igru Levenovom skalom i poticati djecu na vrednovanje karakteristika igre kao što su razonoda, fleksibilnost i fluidnost. Osvijestit ćemo u djece da je cilj igre isključivo zabava, ali da igra ima i brojne druge pozitivne kolateralne efekte i koristi za cjelokupan, harmoničan razvoj djeteta. Osvijestit ćemo u djece da u igri zadovoljavaju potrebu za kretanjem i emotivnom ugodom te da igra pridonosi emocionalnom blagostanju djeteta. Poticati ćemo djecu na razumijevanje značaj igre u poticanju učenja i osobnog razvoja te spoznaju da dijete u igri može pokazati sva svoja umijeća, što ga ispunjava srećom. Dokazano je da je igra temelj dječjeg razvoja, tjelesnih, intelektualnih i socio-emotivnih sposobnosti (Lazar, 2007). Ranije su neki znanstvenici smatrali da je igra aktivnost od manjeg značaja te su dali prioritet igrama orijentiranim na uključivanje osoba u polje rada. No igra je neophodna kako za djecu tako i za odrasle, ne samo kao način opuštanja, nego kao način pronalaženja smisla u životu i stvaranja kontrole nad njim. Igra je aktivnost čiji cilj je razonoda, djeci je igra prvenstveno užitak. Stoga ćemo u djece osvijestiti značaj razonode, sreće i radosti i užitka u procesu igranja kao primarnog cilja igre i promotora osobne i socijalne dobrobiti. Igra je područje u kojem dijete isprobava i uvježbava nove vještine tijekom rasta jer dopušta eksperimentiranje vještina u jednom zaštićenom i zabavnom okruženju. Tu specifičnost igre možemo pronaći i u prirodi gdje se mladunčad životinja između sebe bori kako bi u budućnosti znale iznenaditi plijen ili protivnike. Stoga ćemo poticati djecu na istraživanje igara različitih životinjskih vrsta. Igra je univerzalna pojava te ćemo poticati djecu na proučavanje igre u različitim socijalnim sredinama i kulturama. Poticati ćemo u djece razumijevanje da je igra način na koji djeca spoznaju sebe i okruženje i to čini važan dio odrastanja i formiranja osobnosti. Igrajući se,

dijete razvija motoričke, govorne, emocionalne, kognitivne i socijalne vještine. Igra je prisutna na svim stupnjevima društvenog razvoja, ali je dugotrajnija, složenija i vremenski duže traje u razvijenim kulturama. Autor J. Huizinga smatra da je ljudska kultura izrasla i razvila se iz igre. (Huizinga, 1992.). Nudit ćemo djeci široku paletu igara bojama, pijeskom, glinom i lutkama, kostimima, maskama, igre s pravilima, društvene igre, plesne igre, sportske igre, natjecateljske igre, igre odraslih i djece. Odgajatelji će osluškivati interese djece održavanjem radosne, sigurne, prihvaćajuće i zanimljive atmosfere unutar skupine te planirati aktivnosti koje podržavaju dijete u dosezanju vlastitih ciljeva. U igri dijete izražava vlastite fantazije, konflikte, strahove i misli. Dok se igra, dijete oslobađa um od svih misli i ima mogućnost izraziti svoju instinktivnost i emotivnost. Poticat ćemo djecu da igrom izraze svoje osjećaje, doživljaje, želje, misli i potrebe te omogućiti im doživljavaj da su viđeni unutar skupine. Radom na projektu podržat ćemo dijete u razvoju samopouzdanja te u osvješćivanju vlastitih potreba, ali i potreba drugih osoba. Igram ćemo prevenirati poremećaje u komunikaciji, odnosno razumijevanju i odašiljanju poruka. Sudjelujući u igri koju je dijete kreiralo, odgojitelj pomaže djetetu u osvješćavanju i interpretiranju svojih i tuđih poruka i osjećaja. Djetetu koje iskazuje poteškoće u interpersonalnim relacijama potrebna je pomoć odraslih osoba u razumijevanju poruka i osjećaja. suočavanjem s problemima i teškoćama u igri, moguće je potaknuti razvoj samopoštovanja i kompetencija koje su potrebne za savladavanje svijeta. Igra postaje ekspresija dječjeg svijeta i onih sumnji koje se ne uspijevaju iskomunicirati. Igra omogućava pojavljivanje onih kompenzatornih fantazija s kojima se dijete osjeća snažnije. Igra omogućava djetetu da uspostavi kontrolu nad stvarnošću koju ne posjeduje. Kako bi igra poprimila adekvatan značaj unutar obiteljskog konteksta u kojem dijete živi, poticat ćemo uključivanje roditelja na sudjelovanje u realizaciji Projekta. Odgojitelji će poticati roditelje na uključivanje u Projekt te predlagati roditeljima aktivnosti i igre kojima će podržati dječji proces istraživanja igre, ali ćemo u razvoj projekta uključivati ostale važne osobe iz dječjeg okruženja kao što su bake i djedovi. Igra se može koristiti kako bi pomogla razviti u djece adaptivna ponašanja i razmišljanja, veće socijalne i emocionalne kompetencije. Osvijestit ćemo u roditelja značaj igre i poticanja zdravog holističkog razvoja djeteta, u razvoju poštovanja i prihvaćanja sebe i drugih, prepoznavanju i razumijevanju i izražavanju emocija, razvoju empatije i poštivanju misli i osjećaja drugih ljudi, iznalaženju kreativnih rješenja na problemske situacije i svakodnevnih izazova, učenju intrapersonalnih i interpersonalnih vještina, učenju socijalnih vještina s vlastitom obitelji i širim društvenim okruženjem, razviju većeg povjerenje prema svojim vještinama, razvoju odgovornosti za vlastita ponašanja, kultiviranju empatije i respektiranju misli i osjećaja drugih ljudi. Djeca izražavaju vlastiti intrapsihički prostor kroz igru, obzirom na to da njihov vokabular i sužena sposobnost apstraktnog mišljenja limitiraju ekspresiju njihovih misli i svjesnih emocija. Igra posjeduje čimbenike koji proizvode dobrobit u djece, u smislu da utječe na potenciranje željenog ponašanja. Igra omogućava odraslim osobama koje skrbe o djeci modelirati određena ponašanja, npr. razvoj asertivnosti naspram agresivnosti. To je omogućeno sigurnim prostorom igre, gdje dijete može razviti prihvatljivija socijalna ponašanja. Poticat ćemo u

roditelja razumijevanje da roditelji koji sudjeluju u igri s djecom imaju veću mogućnost razvoja sigurne privrženosti prema djeci. Odgojitelji u suradnji sa stručnim suradnikom, psihologom će poučiti roditelje kako kreirati sigurnu privrženost u odnosu djeteta i roditelja kroz interaktivnu igru. U radu s roditeljima osvijestit ćemo da djeca u igri kreiraju i prepričavaju priče, suočavaju se s izazovima, konstruiraju cijele svjetove, razvijaju osjećaj kompetentnosti koji podržava uvećavanje njihovog osjećaja samopoštovanja, omogućujući im savladavanje budućih zahtjeva i dosezanje budućih životnih ciljeva. Vygotsky je definirao dječju igru: „Zonom proksimalnog razvoja djeteta“, gdje dijete, referirajući se na svoje svakodnevno ponašanje, manifestira jedno superiorno ponašanje od svoje prosječne dobi. Stoga uključivanjem u igru, roditelj podržava dijete u dosizanju svojih ciljeva, a sama igra ponavljanjem i proigravanjem omogućuje razrješavanje problema. Igra povezuje intrapersonalnu stvarnost s interpersonalnom stvarnošću, prijašnja iskustva sa sadašnjim, nesvjesno sa svjesnim te potiče razvoj psihičkih funkcija. Poticati ćemo u roditelja spoznaju da igra može biti korištena kao metoda nadilaženja neugodnih situacija. Primjerice ako uspijemo s djetetom koje se boji mraka igrati se skrivača u zamračenoj prostoriji, to bi moglo pomoći djetetu u suočavanju sa svojim strahovima ili ako se u bolnici djeca igraju liječnika koji daju injekcije lutkama koje reprezentiraju pacijente, omogućit ćemo u djece savladavanje strahova. Igra omogućava razvoj kompenzatornih aspekata koji djetetu nedostaju, dijete može biti snažnije, hrabrije, bogatije u igri. Dijete u realnom životu ima malo mogućnosti kontroliranja događaja, dok u igri može napraviti ono što želi, biti moćan i držati situaciju pod kontrolom, što omogućuje djetetu da razvije unutarnji lokus kontrole. Odrasla osoba potiče dječju igru aktivnim slušanjem i promatranjem. Poučit ćemo roditelje tehniku aktivnog slušanja, promatranja i zrcaljenja kojom potičemo dijete na razumijevanje vlastitih misli i unutarnjih osjećaja. Poučit ćemo roditelje kako podržavati i zrcaliti sve što dijete donosi u igri. Pojedini nadolazeći stresni događaji (rođenje brata, početak škole i sl.) mogu biti demistificirani i bliskiji ako se prethodno prorade u igri. Odrasla osoba u igri s djetetom koje prolazi kroz zahtjevnije životne situacije i procese omogućuje djetetu oslobađanje od unutarnjih strahova i konflikata. Igram je moguće je izraziti i različita značenja na nesvjesnoj razini, ali i značenja na svjesnoj razini, koja djeca nemaju sposobnosti verbalno izraziti razumljivo i sveobuhvatno. S obzirom na to da su emocije i mašta konstruktivni elementi dječje igre, te čine temelj za razvoj kreativnosti; prepoznavanje, razumijevanje emocija i razgovor o njima, preduvjeti su zdravog emocionalnog razvoja djeteta, stoga ćemo projekt „Igram do sreće“ povezati s projektom „Duga osjećaja“.